

231

UCHWAŁA SEJMU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 26 lipca 1990 r.

w sprawie oceny niektórych aspektów działalności Rządu Mieczysława Rakowskiego.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, po zapoznaniu się ze szczegółowym sprawozdaniem Komisji Nadzwyczajnej do spraw Przeanalizowania i Oceny Działalności Ustępującego Rządu, stwierdza, co następuje:

1. Rząd Mieczysława Rakowskiego w toku krótkiego okresu swojej działalności podjął wysiłek częściowej modernizacji systemu społeczno-gospodarczego. Projektowane zmiany miały objąć przede wszystkim gospodarkę. Rząd dążył do uzyskania w tym obszarze jak najszybszych i spektakularnych rezultatów. Próbom modernizacji reguł ekonomicznych nie towarzyszyły jednak wyprzedzające zmiany w systemie politycznym. Nie powstały więc sprzyjające warunki społeczne do realizacji niezbędnych zmian gospodarczych. Popelnione zostały również liczne błędy w programie reformy oraz w polityce gospodarczej. W rezultacie proces reformy nie został realnie przyspieszony, natomiast system funkcjonowania gospodarki uległ dalszej głębokiej dezintegracji, a sytuacja gospodarcza bardzo poważnie się pogorszyła. Wprowadzone zmiany często ułatwiały rozpowszechnianie się różnych form osiągnięcia spekulacyjnych dochodów i rozpowszechnianie pasożytniczych organizacji gospodarczych. Sytuacja gospodarcza w momencie powołania Rządu Mieczysława Rakowskiego była bardzo zła, jednak nie można uznać, że jej dalsze pogorszenie było następstwem okoliczności tylko ściśle obiektywnych.

2. Szczególna odpowiedzialność spoczywa na Rządzie za dopuszczenie do ogromnego deficytu budżetowego.

W ciągu kilku miesięcy, gdy deficyt gwałtownie narastał, Rząd nie podejmował poważnych prób przeciwdziałania. Narastanie deficytu było nie tylko rezultatem ogromnej ekspansji wydatków, ale także zaniedbań w egzekwowaniu wpływów do budżetu. Negatywnie zaważyły błędy systemu podatkowego ustanowionego pośpiesznie na wniosek Rządu. Ogromny deficyt budżetu stanowił jedną z zasadniczych przyczyn wielkiego wzrostu skali inflacji. Powstanie tego wielkiego deficytu uznać należy za istotne naruszenie ustawy budżetowej.

3. Trudno wymierne straty gospodarcze i społeczne przyniosło gwałtowne rozpowszechnienie się patologicznych form organizacji gospodarczych — spółek nomenklaturowych. Ich rozpowszechnianie prowadziło na masową skalę do omijania przepisów podatkowych i cenowych oraz eksploatacji majątku państwowego w celu osiągnięcia korzyści przez ludzi należących do szeroko pojmowanego aparatu administracji gospodarczej i państwowej. W skrajnych przypadkach dochodziło do pasożytniczej quasi-privatyzacji przedsiębiorstw państwowych z naruszeniem elementarnych zasad uczciwej wyceny majątku państwowego. Przykładem takiej prywatyzacji, która zbulwersowała opinię publiczną, jest przekształcenie w spółkę Kombinatu „Igloopol”. Rząd nie podejmował prób przeciwdziałania narastaniu tych patologicznych zjawisk, a nawet w różnych formach je stymulował. Działania Rządu w tym zakresie zasługują na stanowcze napiętnowanie.

4. Wymierne i wielkie szkody materialne oraz ogromne szkody moralne wynikły z decyzji Rządu o rozpoczęciu procesu likwidacji Stoczni Gdańskiej. Decyzja ta podjęta została mimo następującej w tym zakładzie poprawy, mimo poprawiającej się szybko koniunktury na rynku statków, natomiast decyzja ta nie została poprzedzona niezbędnymi analizami i rachunkiem ekonomicznym. Są uzasadnione powody, by przyjąć, że decyzja ta podjęta została z motywów politycznych i miała na celu ukaranie załogi, która kilkakrotnie podniosła bunt przeciw obowiązującemu w Polsce autorytarnemu systemowi i pauperyzacji pracowników.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznaje, iż mimo zainicjowania pewnych pożądanych zmian, działania Rządu Mie-

czysława Rakowskiego doprowadziły do zasadniczego pogłębienia kryzysu polskiej gospodarki. Rząd Mieczysława Rakowskiego ponosi za to istotną część odpowiedzialności politycznej.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznaje za celowe rozważenie zakresu odpowiedzialności niektórych członków byłego Rządu za decyzje o rozpoczęciu likwidacji Stoczni Gdańskiej oraz o przekształceniu Kombinatów „Igloopol” w spółkę.

Marszałek Sejmu: *M. Kozakiewicz*